

**Uunga siunnersuut: Unammilleqatiginneq pillugu Inatsisartut Inatsisaata
allanngortinnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2020-meersoq.
*Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisumit saqqummiunneqartoq***

pillugu

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini inuttarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Henrik Fleischer, Siumut, Siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Sofia Geisler, Inuit Ataqatigiit, Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Hermann Berthelsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Rachel H. Ingemann, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Bo Martinsen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu Jerimiassen, Atassut
Inatsisartunut ilaasortaq Tillie Martinussen, Suleqatigiissitsisut

UKA20-mi ulloq 6. oktober 2020-mi siullermeerinninnerup kingorna siunnersuut
ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq.

Siunnersuutip imarisai siunertaalu

Kattunnerit suliarineqarnerini aningaasanut kaaviiartitanut killissaliussat allannguutaat –
Malittarisassani atuuttuni nunami namminermi kaaviiartitsinermik paasinninneq
atorneqarpoq, inatsimmi kattunnermut nakkutilliisussaatitaanermut malittarisassat
suliffeqarfimmut kattuttunut pineqartunut atuutissappata taakku ataatsimoorlutik kalaallit
Nunaanni minnerpaamik ukiumut 100 mio. kr.-inik kaaviiartitaqartussaallutik. Nunami
namminermi kaaviiartitsinermik paasinninnerup kisimi atorneqarneratigut, nunami allami
suliffeqarfimmit (Kalaallit Nunaata avataani kaaviiartitaqartumit) peqataaffigineqartumik
kattunnermi kattunnermik nakkutilliisussaatitaaneq atuutinngeratarsinnaavoq. Taamaammat
aningaasanik kaaviiartitanik paasinninneq, nunap nammineq iluaninngaaniit nunat tamalaat
akornanni aningaasanik kaaviiartitsinermik paasinninninngorlugu siunnersuutikkut
allanngorneqarpoq.

Nalunaarutiginnittarnermik aaqqissuussineq (Whistleblower-ordning) – Paasissutissat tunniunneqartut ingerlateqqinneqannginnissaat pillugu nalunaarutiginnittut toqqissisimanerunissaat anguniarlugu nalunaarutiginnittarnermik aaqqissuussineq atuutereersoq inatsisitigut tunngavissinneqarpoq.

Allaffissornikkut akiliisitsissutissamik akiligassiisarneq – Unammilleqatigiinnermi Aalajangiisartut allaffissornikkut akiliisitsissutinik akiligassiisarnissamut piginnaatitaaffilerneqarput, suliffeqarfiullu pineqartup pisuutitaanerminut akuersineratigut suliallu eqqartuussivilersuussinertaqanngitsumik naammassineqarsinnaaneranut isumaqataalluni nalunaarneratigut sulianik eqqartuussivilersuussinertaqanngitsumik naammassinnissinnaatitaalerlutik.

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Siullermeerinninnermi siunnersuut taparserneqarluarpoq. Pisuni assigiinngitsuni sumut saaffiginninnissaq ilisimassallugu innuttaasunut ajornarsinnaassammat nalunaarutiginnittarnermut aaqqissuussinermik ataatsimik (ataatsimoorussamik) pilersitsisinnaanera isumaliutigineqarsinnaasoq oqaatigineqarpoq.

Tusarniaaneq

Siunnersuut piffissami 26. november 2019-imiit 27. december 2019-imut tusarniaassutigineqarsimavoq, peqatigitillugulu Namminersorlutik Oqartussat tusarniaasarnermut nittartagaanni saqqumitinneqarsimalluni.

Tusarniaaneq pillugu ataatsimiititaliaq allanik oqaaseqaatissaqanngilaq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Kattunnernik nakkutilliinerni killiliussat nalingi

Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq Grønlandsbankimit kiisalu Sulisitsisunit (GE-mit) oqaatigineqartoq, siunnersuutaqaartumi kattunnernik nakkutilliiviginnittussaanerup atuutilerfissaanut killiliussat nalinginik (100 mio. kr.-iniit 50 mio. kr.-iniillu) 25 mio.-kr.-inut kiisalu 10 mio. kr.-inut appaaniarnerup suliffeqarfiit kattunnernut atatillugu aningaasartuuteqarnerulernerat nassatarisinnaagaa, taamaalillunilu aamma ilaatigut kinguaariit nikisinneqarnerisa ajornarnerulernerat nassatarisinnaallugu. Tamanna tunngavigalugu killiliussat nalingi maannakkut atuuttut Naalakkersuisunit aalajangiusimaniarneqarput (100 mio. kr.-it kiisalu 50 mio. kr.-it) kiisalu tusarniarneqartunit aamma siunnersuutigineqartutut nunat tamalaat akornanni kaaviiartitsisarnernut atugassarititaasut eqqunniarneqarlutik.

Illuatigut naliliussanik appasippallaartumik killiliinikkut inuussutissarsiornermut ajortumik sunniisinnaaneq illuatigullu naliliussat qaffasippallaartumik inissinnerisigut pisortat nakkutilliiviginnissinnaannginnissaannik niuernikkullu ajortumik sunniutaasinnaasunik

oqimaaqatigiissaaraluni killiliussat nalingi aalajangersarneqartariaqartut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Killiliussat nalingi aalajangersarneqarsimasut naleqqussarneqassanersut Naalakkersuisunit ingerlaavartumik nalilersorneqartassasut ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

Nalunaarutiginnittarnermik aaqqissuussinerit (Whistleblower-ordninger)

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa nalunaarutiginnittarnermik aaqqissuussinermut sinaakkutissamik qulequttanik attuumassuteqarsinnaasunik tamanik imaqartumik aalajangersaasinnaaneq ajornakusoorsinnaasoq. Taamaalilluni assersuutigalugu suliat isumaginninnermut imaluunniit suliat unammilleqatigiinnermut neqerooruteqartitsisarnermullu tunngasut teknikaqarsinnaasut pillugit innuttaasut oqartussanut saaffiginnissinnaanissamut pisariaqartitsinerat assigiinngisitaarsinnaavoq.

Naalakkersuisulli ataatsimiititaliamit kaammattorneqassapput innuttaasut nalunaarutiginnittarnermik aaqqissuussinerit assigiinngitsunut piusunut –siunissamiluunniit piulersinnaasunut – saaffiginnissinnaanerannik sapinngisamik piuminarsaasinnaaneq isumaliutigeqqullugu. Assersuutigalugu sullissivik.gl. aqqutigalugu aaqqissuussinerit assigiinngitsut pillugit tamakkiinerusumik paasisaqarsinnaanermik pilersitsisoqarsinnaaneq isumaliutigineqarsinnaavoq.

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunissai

Naalakkersuisut paasissutissiippat suliffeqarfiit kattunniarlutik isumaqatigiissuteqartut, akitsuummik Unammilleqatigiinnermut oqartussanut suliap ingerlanneqarneranut atatillugu akiliuteqartassapput. Akitsuut aalajangersarneqarpoq Unammilleqatigiinneq pillugu Inatsisartut inatsisaat malillugu suliffeqarfiit kattunnerannik nalunaaruteqartarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3, 10 marts 2016-imeersoq naapertorlugu. Akitsuummik 50.000 kr.-inik annertussusilimmik ingerlatsisoqarpoq, pisariillisagaasumik kattunnermik nalunaaruteqarnermut. Kattunnermik tamakkiisumik nalunaaruteqarnermut tamatuma saniatigut akitsuummik suliffeqarfiit peqataasuut kaaviiartitaasa 0,015 %-anik annertussuseqartumik akiliuteqartoqassaaq, taamaattoq qaffasinnerpaamik 1,5 mio. kr.-inik. Kaaviiartitanut aalajangiinissamut tunngaviusut, killilimmik annertussusilimmik, allanngortinneqarnerisigut, inuussutissarsiortut ilassutitut allaffissornermut aamma aningaasaqarnermut aningaasartuuteqartinneqassapput. Aningaasartanut killissaliussat 100 mio. kr.-inik aamma 50 mio. kr.-niutinneqassapput. Taamaattuminguna maannakkut suliffeqarfissuit nunatsinni kaaviiartitsinngitsut, kisiannili nunanut allanut avammut tuniniaasartut, suliffiit kattunneranni misissorneqartartussaasut.

Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni akitsuutini aalajangersaanermut inatsisitigut tunngavissiisut unammilleqatigiinnermut inatsimmi § 18-imi nassaassaasoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Unammilleqatigiinnermut inatsisip akuersissutigineqarnerani akitsuutit annertussusissaat erseqqinnerusumik suliarineqanngillat.

Taamaattorli inatsimmut nassuiaatini nalinginnaasuni ima allassimasoqarpoq (immikkoortoq 4-mi):

”Periarfissamik taassuminnga atuinermi suliffeqarfinnut nalunaarutiginnittunut aningaasaqarnikkut sunniuteqassaaq, kisianni taamaallaat Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfiup nakkutiginninnermini aningaasartuutaattut annertussuseqartunik” [ataatsimiititaliamit erseqqissaaserneqartoq]

Akitsuutit taamaallaat pisortat kattunnernik suliarinninnerminni aningaasartuutaannik matussusiusussaanerat akitsuutit atuuffissaattut nalinginnaasumik paasinnittarnermut naapertuulluarpoq. Taamaammat 1,5 mio. kr.-inut annerpaaffiliineq qaffasinaagaasimasutut isumaqarfigineqarsinnaavoq. Suliffeqarfissuarnik marlunnik katillugit mia.-ilikkaanik kaaviiartitsisunik kattutsitsinerup katitigaasorujussuusinnaanera, immaqalu avataanit immikkut ilisimasalinnit ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsiviusinnaanera ataatsimiititaliamit mattunneqarsinnaanngilaq, tamannalu suliarinninnermut mio.-likkaanik aningaasartuuteqartoqarneranut tunngaviusinnaalluni. Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni naatsorsueriaatsimut aningaasanillu annertussusiliinnermut tunngavissiisinnaasumik kattunnernik ingerlanneqarsimasunik misissuinernik maanna misilittagaqartoqalereersimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput?

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Siunnersuut **akuersissutigineqassasoq** **ataatsimiititaliamit** **isumaqatigiittumit**
inassutigineqarpoq

Ataatsimiititaliap taamak oqaaseqaateqarluni isumaliutissiissummilu allassimanageratut paasinnilluni siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Henrik Fleischer
Siulittaasoq

Sofia Geisler
Siulittaasup tullia

Hermann Berthelsen

Rachel H. Ingemann

Bo Martinsen

Aqqalu Jerimiassen

Tillie Martinussen